

SAMEN OUDER WORDEN

Vragen, antwoorden en tips uit het webinar Vasthouden van Vrijwillige Energie, hoe doe je dat?

4 juni 2020

Op donderdag 4 juni verzorgde Willem-Jan de Gast een webinar over het thema Vasthouden van vrijwillige energie. Het webinar werd ingeleid door Professor Lucas Meijs, hoogleraar Strategic Philanthropy and Volunteering aan de vakgroep Business-Society Management aan de Rotterdam School of Management.

Juist in coronatijd stroomt er veel vrijwillige energie. Maar hoe hou je deze energie vast? Wat als er zich heel veel mensen tegelijk als vrijwilliger aanmelden en je geen hulpvragen krijgt? Of je kunt niet bij mensen terecht omdat ze kwetsbaar zijn. Hoe ga je dan toch op een goede manier invulling geven aan die vrijwillige energie? En wat is dat nou precies?

Tijdens dit webinar kwamen deze vragen aan bod en gingen we met elkaar in gesprek om inzichten en ervaringen, maar ook vragen en knelpunten met elkaar te delen. In dit document bundelen we deze vragen die door de deelnemers zijn gesteld, en koppelen ze waar mogelijk aan links naar kennis.

1. Tips en voorbeelden om vrijwilligers nu betrokken en actief te houden

- Vrijwilligers actief benaderen. Vragen staat vrij, vrijwilligers willen graag helpen nu. En ook uitgebreid bedanken, zeker nu. Ik heb bijvoorbeeld bloemen langs gebracht
- Zorgen voor persoonlijk contact, luisteren naar de wensen en hier een aanbod bij zoeken en als dit er niets is meekijken of we iets kunnen creëren wat past.
- Op dit moment vind ik het belangrijk om contact te houden met de vrijwilligers, hen te betrekken bij nieuwe ideeën, hen zo goed mogelijk deelgenoot maken en hun ideeën serieus nemen.
- Actief contact houden, vrijwilligers op de hoogte brengen van alles wat er speelt en waar mogelijk vrijwilligers inzetten.
- Als gatekeeper geeft ik veel aandacht aan de vrijwilligers: bellen met ze, videobellen. Niet alleen belangstelling hebben voor het vrijwilligerswerk dat ze doen maar ook voor hoe het met hen persoonlijk gaat
- Nieuw ontstaan is het beeldbellen, een vrijwilliger helpt de bewoner uit een zorgcentra met het beeld bellen met zijn familie in het buitenland, dit gaat door ook na de coronatijd. De vrijwilliger heeft zich aangemeld via ik wil helpen optie op onze website en geeft nu aan dat hij dit blijft doen naast zijn werk dat nu weer van start gaat.
- 70+vrijwilligers vragen om belmaatje te zijn

- Ik heb contact gezocht met een groepje van hulpbieders, om aan te bieden waar we ondersteunen kunnen
- Wij coördineren het vrijwilligerswerk voor een ouderen en gehandicapten organisatie. We zijn gestart met penvriendschap tijdens Corona. Onze uitdaging is om de 50 penvrienden vast te houden in circulair vrijwilligerswerk.
- Wij maken ons niet alleen zorgen over onze cliënten die nu eenzaam zijn, maar ook over vrijwilligers die door het wegvallen van hun vrijwilligerswerk eenzaam zijn.
- Het is in deze tijd best moeilijk om in deze tijd vrijwilligers aan een plek te helpen. De zorginstellingen zijn ""dicht"". Wij zijn heel creatief geworden door andere mogelijkheden te zoeken en te kijken wat bijvoorbeeld hobby's zijn van 'toekomstige' vrijwilligers. Kaarten maken, die weer door een andere vrijwilliger geschreven worden en door ons verstuurd of door een andere vrijwilliger bezorgd. Iemand die van wandelen houdt koppelen aan iemand waarvan zijn hondje uitgelaten moet worden. Iemand die van contact houdt koppelen aan het sociaal belcontact, meedoen met de boodschappenservice. "
- Ik zie veel nieuwe vrijwilligers. Mensen die goed voornemens eindelijk omzetten in daden nu ze verbondenheid voelen
- Een bedankbijeekomst organiseren
- tip: wij hebben onze vrijwillige opruimcoaches in Groningen via beeldbellen ingezet om samen op te ruimen. Werkte voor een aantal erg goed
- Niet alleen cliënten zijn in deze tijd eenzaam, maar ook sommige vrijwilligers. Ik probeer het om te gooien en laat de cliënten contact zoeken met de vrijwilligers die bij ze betrokken zijn.
- 1,5 meter lunch met je vrijwilligers!

2. Tips en voorbeelden hoe om te gaan met matches van vraag en aanbod, inclusief ontwikkelen van nieuwe taken

- Wij houden veel contact met organisaties om hun behoefte aan vrijwilligers te blijven volgen en de manier waarop ze willen/ kunnen werken. We denken daarover met ze mee en delen hun hulpvragen op onze website.
- Met vrijwilligers denken we altijd al mee met het vinden van een plek die bij ze past. Dat blijven we doen.
- Als gatekeeper heb ik een kennismakingsgesprek met een aspirant vrijwilliger waarin probeer te achterhalen wat iemand echt wil en waar zijn/haar hart en kracht ligt.
- Wij hebben inderdaad meer aanbod dan vraag, bijvoorbeeld bij de belactie die wij hebben opgezet. Dat is jammer. We hebben nog niet gekeken of we deze mensen ergens anders kunnen inzetten.
- De wat jongere vrijwilligers die zich aanbieden kunnen we o.a. inzetten op plekken waar nu online vrijwilligerswerk wordt aangeboden. Bij de wat oudere vrijwilliger, die wat vaker niet zo digitaal vaardig zijn, waarvoor dat een drempel is, is dat soms wat moeilijker."
- Ik krijg inderdaad veel aanmeldingen van mensen die wat extra willen doen. En dan vooral in de vorm van activiteiten (muziek, theater buiten) Doordat hier veel aanbod in is, kunnen we niet alles aannemen. Het is voor cliënten (verstandelijke beperking) ook erg overweldigend.
- Ik werk met 150 vrijwilligers. Deze kunnen niet allemaal aan de slag en ik krijg nieuwe aanmeldingen die ik moet afwijzen maar wel door kan verwijzen naar andere organisaties. Ik vind het soms lastig balans te vinden in het gebruik maken van energie of het moeten creëren van taken die er eigenlijk niet zijn.

- We hebben bestaande en ook nieuwe vrijwilligers nu wel in kunnen zetten op een andere plek. Bijvoorbeeld bij de Voedselbank. Die heeft altijd gewoon doorgedraaid en nog steeds en hadden extra mensen nodig om alles in goede banen te leiden, zoals de 1,5 meter afstand houden en hygiëne, zowel buiten voor de deur als binnen.
- De vrijwilligers die zich via coronahelpers.nl bij ons hebben aangemeld, koppelen wij aan de sociaal
- als de vrijwilliger gebeld wordt, blijkt hij/zij allerlei belemmeringen te hebben
- In Heemstede bellen we alle mensen die helpen of geholpen worden via WeHelpen Heemstede. Iedere dag een paar mensen. Wordt erg gewaardeerd. Door dit contact ook meer inzicht in wat mensen willen/kunnen. Levert ook weer nieuwe inzet of vragen op.
- Onze ANBO vrijwilligers mochten niet op huisbezoek. Via onze telefoonlijn kwamen er mensen die wekelijks wel gebeld wilden worden. De 'thuiszittende' vrijwilligers die dit leuk vonden gingen dus een nieuwe taak oppakken. win-win
- Ook mensen bellen kan als je 70 plus bent, een belmaatje zijn voor een ander"
- hoe staat het met de vraagverlegenheid: is die vraag er nu werkelijk of wensen we dat alleen maar?
- Wij hebben inderdaad meer aanbod dan vraag, bijvoorbeeld bij de belactie die wij hebben opgezet. Dat is jammer. We hebben nog niet gekeken of we deze mensen ergens anders kunnen inzetten.
- Heb je tips voor het ophalen van hulpvragen bij vrijwilligers- organisaties / hulpverleners die gedeeld kunnen worden op onze platforms?
- In Tilburg hebben we in samenwerking met de gemeente deze week een mupi campagne
- Tip: aan laten sluiten bij bestaande burgerinitiatieven bijv. een wijkraad
- Kunnen we via de chat ook nog wat ideeën uitwisselen/ophalen voor de gap tussen de enorme vrijwillige energie en het sterk achterblijven van de hulpvragen - hoe gaan we daarmee om/ ideeën?
- Zoektocht naar werk wat uitvoerbaar is en naar vragen die beantwoord kunnen worden. weinig ""hulp"-vragen, wel veel mensen die wat willen doen
- Lokale Uitdaging, krachten bundelen, niet gematchte vrijwilligers voorstellen om buddy te worden voor andere doelgroep (AZC/nieuwkomers, bijvoorbeeld)
- Ik hoor vaak bij sportverenigingen dat er juist voor de verantwoordelijke taken (bestuursfuncties of grotere/langdurigere taken) een tekort aan vrijwilligers is. En voor de praktische kleine taken doorgaans wel iemand te vinden is (althoewel...) Hoe kijken jullie hier tegenaan?
- het bestuurlijk werk van een sportvereniging dan maar anders organiseren, flexibeler, minder vaste commissies e.d.

Meer informatie en achtergronden:

- Onvoorbereid, maar vol goede moed: https://www.hetgoedeleven.nl/artikelen/onvoorbereid-maar-vol-goede-moed?harvest_referrer=https%3A%2F%2Fwww.bing.com%2F
- Vrijwillige inzet en corona: vraag en aanbod: <https://www.vrijwilligerswerk.nl/nieuws+en+blogs/1642225.aspx?t=Vrijwillige-Inzet-en-Corona-Vraag-en-Aanbod->
- Verplaatst, verborgen, vervangend of nieuw: <https://www.vrijwilligerswerk.nl/nieuws+en+blogs/1642248.aspx?t=Waar-komt-alle-vrijwillige-energie-vandaan-En-wat-doe-je-ermee>
- Monitor Eindhoven Doet: <https://eindhovendoet.nl/nieuws/rapportage-monitor>

3. Veiligheid en randvoorwaarden voor de inzet van met name oudere vrijwilligers

- ik ben vrijwilligerscoördinator en werk met 150 vrijwilligers. Deze kunnen helaas nog niet allemaal aan het vrijwilligerswerk.
- Op de eerste plaats geweldig dat dit Webinar er is. Het gatekeeper verhaal is heel helder en pakker we wel op. Ik ben meer bezig en bezorgd over de vrijwillige energie vast te houden bij onze 70+ vrijwilligers. Van de 1100 vrijwilliger zijn er 500 boven de 70 jaar. Er ontstaat onrust onder deze groep of zij ooit nog wel welkom zijn. Wat zijn daar ideeën bij?
- Dit is wat de GGD Amsterdam ons adviseerde over de inzet van vrijwilligers van 70+: Volgens de richtlijnen van het RIVM worden mensen van 70 jaar en ouder (nog steeds) gezien als risicogroep. Het advies aan risicogroepen is zo veel mogelijk thuisblijven. De GGD wijst organisaties er op dat wanneer zij, ondanks de richtlijnen van het RIVM er voor kiezen om vrijwilligers van 70 jaar en ouder in te zetten, deze vrijwilligers meer risico lopen op een besmetting met het coronavirus dan wanneer zij zich wel houden aan de maatregelen voor risicogroepen. GGD adviseert organisaties om vrijwilligers van boven 70 jaar extra te wijzen op dit risico.
- Normaal gesproken zet je vrijwilligers in met VOG, op dit moment lukt dit niet zo snel om dit te regelen. Hoe ga je daar mee om? i.v.m. veiligheid "
- In antwoord op Marina over veiligheid/geen VOG kunnen aanvragen op korte termijn: wij adviseren om vrijwilligers minimaal gedragscode te laten lezen/ondertekenen.
- De eerste vrijwilligers zijn nu weer actief intern. Niet de normale taken maar zij ondersteunen bij de ontvangst en de uitleg van het bezoek. Daar zitten nog zoveel regels aan dat is fijn dat vrijwilligers dit begeleiden. Dat eerste live bezoek is heel emotioneel vrijwilligers vinden het heel mooi dat zij hier een rol in hebben.
- Hoe kun je vrijwilligersorganisaties helpen, hun vacatures 'coronaproof' te maken?"
- Vrijwilligers die tot de risicogroep horen kunnen zelf een keuze maken of ze willen werken. Wij gaan hier mee beginnen om ze uit te nodigen. Goed overleg, goede afspraken, risico's goed bespreken."
- Afgelopen maanden heb ik gezien dat de 'traditionele (vaak oudere) vrijwilliger zich nu terugtrekt (vanwege risicogroep) maar de nieuwe groep die op gestaan is (mensen die thuis zitten, vaak stuk jonger) als concurrent ziet. Deze 'nieuwe' vrijwilliger ging zich inzetten (burgerinitiatieven) met bijvoorbeeld bezoekjes aan thuiswonende senioren. Herkent iemand dit? En hoe kun je deze 2 groepen vrijwilligers aan elkaar verbinden?

Meer informatie en achtergronden:

- Coronarichtlijnen: handreiking voor vrijwilligersorganisaties: <https://www.vrijwilligerswerk.nl/nieuws+en+blogs/1682392.aspx>
- Inclusief communiceren over Coronaregels: <https://www.vrijwilligerswerk.nl/nieuws+en+blogs/1681838.aspx?t=Inclusieve-communicatie-over-Coronaregels>
- Corona-afwegingen bij de inzet van 70-plussers: <https://www.vrijwilligerswerk.nl/nieuws+en+blogs/1674166.aspx?t=Corona-afwegingen-bij-de-inzet-van-70-vrijwilligers-in-de-organisatie>

4. De rol van de gatekeeper als matcher, vrijwilligersmanager en samenwerker

- Belangrijk om samen te werken met andere vrijwilligersorganisaties om zo goed te kunnen matchen
- Hoe zouden we dat wat Lucas aanbeveelt kunnen vasthouden? Dus dat zangers en bloemen wekelijks worden ingezet bv? Nu de crisis voorbij is, gaat iedereen over tot de orde van de dag? Dus eigenlijk: hoe verwijzen we de energie naar gatekeepers?"
- Lucas maakt een onderscheid tussen gatekeeper en vrijwilligersmanagement. Is dat ook zo gescheiden in de praktijk
- Wat doen wij oa als gatekeepers > wij reageren op iedereen die zich aanbiedt op ons platform, ook al hebben we niet direct iets voor ze. Want ook bij ons is het aanbod groter dan de vraag"
- Als gatekeeper heb ik een kennismakingsgesprek met een aspirant vrijwilliger waarin probeer te achterhalen wat iemand echt wil en waar zijn/haar hart en kracht ligt.
- Hoe kun je individuele corona-vrijwilligers het beste bundelen in groepen?
- Hoe kunnen we bestuurders beter meenemen in de ontwikkelingen rondom vrijwillige inzet, naast dat ieder dat binnen zijn eigen organisatie zo goed mogelijk doet? Ik heb soms het idee dat het daar vaak stagneert en daar onvoldoende focus op ligt op vrijwillige inzet en het belang daarvan. Kunnen we hen in management-taal beter bereiken? Kan SOW hier iets in doen? Of wordt hier al op ingezet?"
 - Mijn ervaring ook. Focus op beleid en niet op mensen
 - Dit is inderdaad een belangrijk vraagstuk. Binnen SOW is dit lokaal een thema. De vraag is hoe je de urgentie van 'zorgvuldig met vrijwillige inzet omgaan' op het vizier kunt krijgen. Het gaat erom dat mensen zien dat je vrijwilligers niet bezit, maar dat je met elkaar gebruik mag maken van de vrijwillige energie die er lokaal voorhanden is.
- Ik werk bij het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering. Onze minister van Samenleven verplicht binnenkort de verplichte inburgeraars om ofwel een stage te lopen, een buddytraject af te leggen of mee in te stappen in vrijwilligerswerk. Het gaat hier dus om nieuwkomers die zich moeten gaan ""bewijzen"". We hebben dus enerzijds heel veel Vlaamse vrijwilligers als buddy nodig om aan de vraag te kunnen voldoen (vaak senioren die op dit moment niet geneigd zijn om uit hun kot te komen) en anderzijds plaatsen voor nieuwkomers die de Nederlandse taal nog niet goed beheersen en die ook hiertoe verplicht worden. Hoe gaan we die verplichting nu kunnen omzetten in duurzame vrijwillige energie? En hoe krijgen we de Vlaamse vrijwilligers/buddy's zo ver dat ze mee in dat verplichte stukje stappen? "
 - Buddy's bij verplichte taaltrajecten: vraag eens na bij landelijke organisatie Het Begint met Taal

Meer informatie en achtergronden

- Onderzoek rol en positie coördinator vrijwillige inzet: <https://www.movisie.nl/publicatie/rol-positie-coordinator-vrijwillige-inzet>
- Samenwerken: <https://www.linkedin.com/pulse/vrijwillige-inzet-na-corona-samenwerken-willem-jan-de-gast/>

5. Verduurzamen van vrijwillige energie, hoe doe je dat?

- Ik zie een parallel met de spontaan vrijwilligersenergie aanbod rond de instroom vluchtelingen in 2015. In Utrecht hebben Present, Taal doet meer en eet mee toen een onderzoek gedaan onder de aanmelders. Of ze betrokken willen blijven en zo. En of ze zich wel vrijwilliger voelen. en of ze ergens willen aansluiten of juist niet. Was erg interessant. Dit is de link stichtingpresent.nl/Utrecht/onderzoek-noodopvang
- Ik vond het moeilijk om m.n. bedrijven aan de lijn te houden, ik bedoel ze belden omdat personeel nu niks te doen had, maar ik kon ze niet gelijk inzetten als ik dan vroeg voor lange termijn haakten ze af"
- Alert zijn op het huidige aanbod van mensen en hen, na versoepeling van de maatregelen, actief benaderen om hun aanbod en inzet te ""bestendigen""."
- Ik heb contact gezocht met een groepje van hulpbieders, om aan te bieden waar we ondersteunen kunnen"
- Daarna contact vastgehouden, verbindingen met welzijnswerk gelegd of wijkteam, bloemen als waardering gegeven, waardering uitspreken, positief benaderen
- We merken dat vrijwilligers die zich in coronatijd hebben aangemeld weer hun dagelijks leven weer oppakken en aangeven 'ja, in coronatijd wil ik wel helpen, maar iets meer structureels wil ik niet oppakken. Hoe gaan anderen hier mee om?
- We merken dat inderdaad de reguliere vacaturebank achterblijft bij de ontwikkelingen. Veel vacatures zijn 'on hold' maar veel organisaties ondernemen nog niet veel actie om deze te actualiseren. Het is een uitdaging de organisaties al te motiveren om hierover na te denken.
- De vrijwilligers die zich via coronahelpers.nl bij ons hebben aangemeld, koppelen wij aan de sociaal
- Werkers in de wijk, zodat zij hen kunne matchen aan hulpvragers en duurzaam contact kunne bouwen."
- Volgens mij is het probleem dat veel mensen zich aanmelden maar niet de kans krijgen om zich vrijwillig in te zetten en op zoek te gaan naar hu passie en wat ze leuk vinden. Hoe kun ze wel die ervaring geven?
- Ik zou graag meer weten over verduurzaming, hoe doe je dit?
- Wij hopen dat er sommige vrijwilligers na deze coronaperiode ook verbonden blijven met diegene die ze nu helpen
- Alert zijn op het huidige aanbod van mensen en hen, na versoepeling van de maatregelen, actief benaderen om hun aanbod en inzet te ""bestendigen""."
- Hoe zouden we dat wat Lucas aanbeveelt kunnen vasthouden? Dus dat zangers en bloemen wekelijks worden ingezet bv? Nu de crisis voorbij is, gaat iedereen over tot de orde van de dag? Dus eigenlijk: hoe verwijzen we de energie naar gatekeepers?"
- Maar er zijn ook heel veel mensen die hun vrijwillige energie zelf inzetten, zonder aan een organisatie gebonden te zijn. Dit zag je ook tijdens de Ramadan maand waar veel moslims vrijwillig actief werden. Hoe kunnen we die energie circulair en duurzaam maken? Hoe zouden we in die niche in met name grote steden kunnen stappen?"
- Wij hebben de vervangende vrijwilligers binnen gehaald als zorghelden. Wij gaan proberen deze aan ons te binden.
- Waar kunnen we ideeën delen om hulpvragen te genereren om alle nieuwe vrijwillige energie kwijt te kunnen!! Zie dit geregeld in de chat terug zonde als we hier niet onze ideeën over kunnen delen!
- De gedachte is dat veel vrijwilligers niet meer terugkomen. Gaan daar landelijk no metingen over gedaan?
 - Daar wordt zeker onderzoek naar gedaan, nu al!

Meer informatie en achtergronden:

- Lucas Meijs over vrijwillige energie: https://www.vrijwilligersacademie.net/contents/uploads/bestanden/72_1.lucas-meijs-van-de-koeien-en-het-gras.pdf
- Vrijwilligersmanagement 3.0: <https://www.nov.nl/themas/wetenschap/wetenschap+-+blogs+en+nieuws/1280322.aspx>
- Vrijwillige inzet in het (post)-coronatijdperk verduurzamen: <https://www.movisie.nl/artikel/vrijwillige-inzet-post-coronatijdperk-verduurzamen>
- Popelvrijwilligers en voorzichtige vrijwilligers: <https://www.linkedin.com/pulse/popel-vrijwilligers-vs-voorzichtige-vrijwilligers-willem-jan-de-gast/>
- Van probleem naar passie: <https://www.linkedin.com/pulse/vrijwillige-inzet-en-corona-van-probleem-naar-passie-de-gast/>